

Forslag til Finanslov 2010

(Medlemmet af Naalakkersuisut for Finanser)

Svarnotat**2. behandling**

Jeg vil gerne takke Finansudvalget for dets betænkning, som Naalakkersuisut har læst med interesse. Vi ser betænkningen som et godt udgangspunkt for den videre debat, og jeg vil derfor give Naalakkersuisuts kommentarer til betænkningen, når jeg har præsenteret hvilke ændringsforslag Naalakkersuisut har fremlagt her til 2. behandlingen. Herefter vil jeg give Inatsisartut et indblik i hvilke forslag Naalakkersuisut ønsker at fremlægge til 3. behandlingen.

Hovedlinjerne i næste års økonomi

Jeg vil dog starte med at give en kort status på næste års økonomiske situation. Her er det den globale finanskrisen, der præger billedet.

Krisen påvirker den grønlandske økonomi negativt med nedgang i turisme, problemer med finansiering af råstofprojekter og refinansiering af Royal Greenlands gæld. Dette vil kunne påvirke såvel ledigheden som Landskassens indtægter.

Her i landet har vi heldigvis en situation hvor bloktilskuddet og et sundt finansieret boligmarked afbøder de værste konsekvenser af finanskrisen, som Finansudvalget også påpeger. Derfor anser Naalakkersuisut det ikke for nødvendigt, at indføre krisepakker som i andre lande, men i stedet føre en moderat ekspansiv finanspolitik. Naalakkersuisut kan med tilfredshed konstatere at Finansudvalget bakker op om denne tilgang.

De væsentligste ændringsforslag til 2. behandlingen

Det er altså udgangspunktet for den Finanslov, der skal vedtages. Naalakkersuisut ønsker endnu engang at understrege, at der skal være balance på drift- og anlægsdelen af Finansloven.

Derfor vedrører ændringsforslagene til denne 2. behandling primært udmøntning af drifts- og anlægsreserver, herunder udmøntningen af reserven på 25 mio. kr. årligt til særlige initiativer for børne- og ungeområdet.

Naalakkersuisut ønsker også at implementere en række initiativer, der ikke er DAU-neutrale. Men netop fordi det er vigtigt med en finanslov i balance på drifts- og anlægsdelen vil de først

blive fremsat til 3. behandlingen, når der er fundet en forsvarlig finansiering, hvilket jeg vil komme ind på senere.

At opnå balance på drift og anlæg i 2010 og et overskud på 100 mio. kr. i 2013 er helt centralt for Naalakkersuisut. Kun derved skabes udgangspunktet for en selvfinansierende økonomi og råderum for hjemtagelse af nye områder fra staten i fremtiden.

Ændringsforslagene til 2. behandlingen medfører samlet set en forværring af DAU-resultatet med 28,9 mio. kr. i 2010 og 35,20 mio. kr. i hvert af overslagsårene 2011-2013. Balancen vil søges genoprettet ved 3. behandlingen.

Men lad os holde os til den aktuelle behandling, og de forslag der skal stemmes om nu. Forslagene er inddelt i en række temaer, som sikrer overskueligheden.

Det første tema er de tekniske ændringer. De udspringer primært af Naalakkersuisuts svar på Finansudvalgets spørgsmål til finanslovsforslaget. Disse tekniske ændringsforslag indebærer ikke ændringer af bevillinger, men omfatter rettelser og præciseringer af tekst og tabeller i budgetbidragene.

Der er 53 ændringsforslag om tekniske ændringer, som ikke har konsekvenser for DAU-resultatet.

Næste tema er budgetneutrale ændringer, som ikke har konsekvenser for DAU-resultatet, da der er tale om rokeringer af bevillinger mellem forskellige hovedkonti.

Det tredje tema har konsekvenser for DAU-resultatet. Der er foretaget nye indtægtsskøn samt nye skøn på lovbundne udgifter, hvilket medfører en forværring af DAU-resultatet med 25,0 mio. kr. i 2010 og 31,0 mio. kr. i hvert af overslagsårene 2011-2013, Årsagen er primært en nedjustering af indtægtsskønnet med 25,7 mio. kr. årligt for hovedkonto 20.10.20 Andel i Nationalbankens overskud.

I FFL2010 er der afsat en reserve på 25 mio. kr. til særlige initiativer for børn og unge. Midlerne har hidtil afventet at Naalakkersuisuts arbejdsgrupper vedrørende børn og unge fremkom med en hvidbog. Denne hvidbog er nu klar, og med udgangspunkt i anbefalingerne herfra har medlemmet af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender udmøntet reserven. Bevillingen søges afsat til en række landsdækkende initiativer. Disse initiativer har til formål at forbedre børn og unges hverdag og herved medvirke til at understøtte målgruppens udviklingsmuligheder. Endvidere skal initiativerne styrke grundlaget for at sikre en stabil voksentilværelse og at flere unge gennemfører et relevant uddannelsesforløb. Der lægges vægt på, at midlerne anvendes til tiltag direkte rettet mod børn og unge, og at der igangsættes både kort- og langsigtede tiltag.

Forslaget til udmøntning er fordelt med 18,9 mio. kr. til tiltag direkte rettet mod børn og unge og 6,1 mio. kr. på indirekte tiltag. De direkte tiltag er behandling af seksuelt misbrug, aktiviteter for børn, intensivering af eksisterende tiltag over for resourcesvage familier samt en reserve til særlige situationsbestemte lokale tiltag på børne- og ungeområdet. De indirekte tiltag er oprettelse af et rådgivende organ på børneområdet, viden- og kompetenceudvikling samt et program for holdningsbearbejdning med fokus på socialt medansvar.

Tema 6 omhandler en række budgetneutrale omrokeringer på anlægsområdet som følge af konsekvenser af godkendte tillægsbevillinger for området samt en sammenlægning af hovedkonti, hvilket er efter ønske fra Finansudvalget. Rokeringerne som følge af tillægsbevillingerne omfatter en større omrokering til opførelse af bl.a. erstatningsbyggeri for Blok P samt nybyggeri på Radiofjeldet i Nuuk.

Ligeledes er der på uddannelsesområdet foretaget en række budgetneutrale omrokeringer. Blandt andet som følge af meroptag under erhvervsuddannelserne samt øgede udgifter til internetforbrug i uddannelsessystemet. Det finansieres gennem en nedsættelse af uddannelsesreserven i 2012 og 2013 samt en budgetneutral omrokering af de udisponerede anlægsreserver under hovedkonto 80.00.00.

Herudover er der foretaget en udmøntning af de administrative besparelser og centralisering af området for vakantboliger i Selvstyret, som var indarbejdet i FFL2010 under hovedkonto 20.11.56 Budgetregulering, administration.

Endelig består det sidste tema i en række ændringsforslag til tekstanmærkningerne. Der fremsættes i alt 27 ændringsforslag til tekstanmærkninger. Ændringsforslagene er dels af teknisk karakter, som følge af bemærkninger fra Finansudvalget, men også som følge af, at Naalakkersuisut søger at få optaget nye tekstanmærkninger.

Bemærkninger til Finansudvalgets betænkning

Naalakkersuisut konstaterer med tilfredshed, at et flertal af Finansudvalget indstiller alle ændringsforslag til godkendelse, og at mindretal trods alt indstiller de fleste forslag til godkendelse.

Finansudvalget opfordrer Naalakkersuisut til på næste samling, at stille forslag om at fristen for vedtagelse af Finansloven udskydes. Naalakkersuisut er enig i hensigten med forslaget, da vi jo i år har set, at Finanslovsprocessen er præget af en stram tidsplan, der ville have godt af en forlængelse. Arbejdet med forslaget om udskydelsen af dette års finanslov har dog vist en række problemstillinger, som Naalakkersuisut skal gennemgå med kommunerne inden et forslag om udskydelse af tidsfristen bliver fremlagt.

Hvad angår Finansudvalgets øvrige kommentarer om næste års Finanslovsproces, skal Naalakkersuisut tage imod opfordringerne om såvel fokus på prioriteringer i budgetlægningen og løbende inddragelse af Finansudvalgets betænkning.

Ligeledes kan Naalakkersuisut tilslutte sig bemærkningerne om at holde fokus på Landskassens gældforpligtigelser og afsnittet om fokus på inddrivelse af privates gæld til det offentlige som følge af manglende betalingsvilje. Naalakkersuisut er helt enig med Finansudvalget i tanken om, at vi alle skal udvise ansvarlighed i forhold til vores økonomi.

Finansudvalget ønsker ligeledes at de selvstyrejede selskaber skal rationaliseres og evalueres med henblik på udbyttebetaling. Naalakkersuisut er allerede i gang med en evaluering, og støtter tanken om en rationalisering. Om rationaliseringsgevinsten skal benyttes til udbyttebetaling, lavere servicekontrakter, lavere forbrugerpriser eller højere serviceniveau må komme an på en vurdering når effekterne viser sig.

Angående bevillinger til Det Økonomiske Råd og Skatte- og Velfærdskommissionen forventer Naalakkersuisut ikke, at der skal bruges flere midler end det allerede budgetterede. Naalakkersuisut vil i år fremsende en tillægsbevillingsansøgning på en mio. kr. til skatte- og velfærdskommissionens arbejde i år, og vil til tredjebehandlingen fremsætte ændringsforslag, så der bevillges 1 mio. kr. i 2011.

Der er endnu ikke indgået en bloktilskudsaftale med kommunerne for 2010. Der er fortsat uenighed med kommunerne om den generelle bloktilskudsreduktion på 30 mio. kr., lige som der er uenighed om udgifter til kloakreovering, daginstitutionslovgivning og uddannelsesstøtte til decentrale pædagogstuderende og anlæg på folkeskoleområdet. Naalakkersuisut fastholder derfor de rammer, der er lagt op til i finanslovsforslaget.

I betænkningen opfordres Naalakkersuisut til snarest at indgå en tilbagebetalingsaftale med KNR vedrørende virksomhedens trækningsret på hovedkonto 20.10.11. Dette arbejde er allerede igangsat og en aftale forventes underskrevet inden længe.

Politikken omkring administrative besparelser vil ikke komme til at påvirke sagsbehandlingen. Hensigten er, at besparelserne findes gennem effektiviseringer såsom bedre indkøbsaftaler. Finansudvalget undrer sig i sin betænkning over hvorfor enheder som Katuaq skal løfte en del af besparelsen. Det skyldes som nævnt, at besparelserne ikke er baseret på en begrænsning af aktiviteter, men en optimering af aftaler. Det vil sige at Katuaq og andre også får glæde af indkøbsaftaler med videre.

Finansudvalget udtrykker derudover tvivl om hvorvidt det vil være nødvendigt, at hæve bevillingen til Det Grønlandske Patienthjem på hovedkonto 34.11.04 i forbindelse med den ekstraordinære indsats. Det er ikke tilfældet. Naalakkersuisut har inden for bevillingen af indsatsen beregnet udgifter til de nævnte aktiviteter. Der foregår i øjeblikket en udbudsrunde for at sikre, at aktiviteterne gennemføres billigst og bedst muligt. Der kommer derfor ikke noget ændringsforslag til tredjebehandlingen.

Som det sidste punkt omkring sundhedsområdet skal Naalakkersuisut inden årets udgang fremsende en orientering om status på indsatsen for at der kun bliver solgt husholdningssalt med flour på baggrund af udvalgets henstilling.

På uddannelsesområdet vil Finansudvalget som ønsket modtage en mere fyldestgørende redegørelse om den dobbelte folkeskoleårgang. Ligeledes vil Naalakkersuisut hurtigst muligt færdiggøre og omdele afrapporteringen omkring den ekstraordinære uddannelsesindsats.

Naalakkersuisut deler Finansudvalgets synspunkter som anført i betænkningen om IT-skolesystemet ATTAT for anvendelse af dette system mod misbrug af pædofile og kan oplyse, at de indlagte begrænsninger ikke gør det muligt at downloade og afspille medier med pornografiske billeder og medier. Tilføjelse af flere midler til ATTAT vil ikke ændre på allerede nævnte indlagte begrænsninger. Dette vil have Naalakkersuisuts prioritet.

Angående et ændringsforslag om behovet for radio- og TV-nævnet vil Naalakkersuisut afvente en eventuel indstilling fra Kultur- og uddannelsesudvalget.

På baggrund af Finansudvalgets henstilling til en oversigt over fordelingen af bevillingen til Ilimmarfik på de enkelte institutioner vil Naalakkersuisut fremsende et ændringsforslag, hvor aktivitetstallene er bragt i overensstemmelse med Finansudvalgets ønsker.

Finansudvalget har i sin betænkning spurgt om hvilke aktører der gennemfører forsøgsfiskeri. Svaret er Grønlands Naturinstitut.

Naalakkersuisut vil til tredjebehandlingen fremkomme med ændringsforslag til tekstanmærkningen til hovedkonto 51.02.03 Indhandlingstilskud til sælskind. Ændringsforslagets konsekvens er, at bevillingen ikke kan bruges til andre formål, som der ellers var lagt op til. Årsagen hertil er, at Naalakkersuisut i stedet vil foreslå en videreførelse af bevillingen til særlige initiativer i visse byer og bygder.

På infrastrukturområdet kan Naalakkersuisut konstatere at Finansudvalget ønsker snarest at få bevilliget midler til havnevedligehold. Naalakkersuisut er i færd med nærmere at vurdere hvad der kræves, og vil når der er skabt økonomisk råderum afsætte midler til renovering af havneanlæg.

Med hensyn til Finansudvalgets opfordring til at overveje mere kostægte priser på el og vand, kan jeg meddele, at Naalakkersuisut er i gang med at udarbejde en ny tarifstruktur på el, vand og varme. I dette arbejde indgår flere forskellige scenarier og Finansudvalgets tanker vil naturligvis blive inddraget i dette arbejde.

Hvad angår affaldshandlingsplanen tager Naalakkersuisut Finansudvalgets henstilling til efterretning, og planen vil blive indarbejdet i Finansloven, når der kan frigives midler hertil. Der pågår stadig forhandlinger med kommunerne om finansieringen.

Naalakkersuisut kan herudover bekræfte finansudvalget i, at der som lovet vil blive fremsat ændringsforslag til hovedkonto 77.05.01 Miljøteknologi, drift med aktivitetstal.

For så vidt angår anlægsområdet forventer Naalakkersuisut, at der i 2010 og budgetoverslagsårene vil være et afløb på 100 mio. kr. hvilket forventes at være realistisk i henhold til Finansudvalgets henstilling.

Naalakkersuisut vil fremsætte ændringsforslag til tredjebehandlingen til tekstanmærkning til hovedkonto 80.00.88 Anlægsstrategi for bygder og yderdistrikter så rokeringer indenfor hovedkontoen skal godkendes af Finansudvalget.

Efter ovenstående gennemgang af betænkningen fra Finansudvalget vil jeg takke for at udvalget støtter Naalakkersuisuts ændringsforslag, om end med mindretalsudtalelser på tema 6 og 9 om henholdsvis omrokeringer på anlægsområdet og centralisering af vakantområdet.

Herudover har Finansudvalget opfordret til, at der bliver udarbejdet ændringsforslag til Tema 8 udmøntning af administrative besparelser. Naalakkersuisut er ikke enig i betragtningerne og vil indgå i en dialog med Finansudvalget forud for tredjebehandlingen

Jeg vil endnu en gang takke såvel Finansudvalget som de øvrige udvalg, der har bidraget for betænkningen, og ønske god arbejdslyst med det videre arbejde. Derudover skal det slås fast, at Naalakkersuisut vil fremsende de svar og redegørelser som Finansudvalget har ønsket i sin betænkning, også selv om jeg ikke har kommenteret dem alle særskilt.

Forventede ændringsforslag til 3. behandlingen

Naalakkersuisut vil til 3. behandlingen fremsætte en række forslag, som vil påvirke DAU-resultatet. Det er dels udgiftskrævende forslag, og det er forslag som følge af indtægter, der bliver mindre end oprindeligt forventet. Og endelig er det forslag til finansiering af de udgiftskrævende forslag.

I det følgende vil jeg gennemgå de væsentligste forslag og finansieringen heraf.

Derudover foreslås det, at der afsættes 15 mio. kr. til en reserve til særlige initiativer i bygder og yderdistrikter alene i 2010. Der er ikke indarbejdet en bevilling i overslagsårene, da det anbefales at afvente konklusionerne af strategiarbejdet vedr. bygder og yderdistrikter.

For det sociale område foreslås der afsat 12 mio. kr. årligt til hovedkonto 30.13.03 Handicapforsorg. Det skyldes, at det ikke er muligt at tilbyde passende pædagogisk behandlings tilbud af personer med vidtgående handicappede her i landet.. Endvidere foreslås der afsat 8,1 mio. kr. til handicapinstitutionerne til øget personalenormering.

På sundhedsområdet foreslås der afsat yderligere 7,4 mio. kr. årligt til Dronning Ingrid's Hospital (DIH) som følge af stigende behandlingsaktivitet, der er afstedkommet af blandt

andet et stigende antal livsstilsrelaterede sygdomstilfælde. For sundhed foreslås der endvidere afsat midler til Hepatitis B-vaccine.

Det sidste udgiftsforslag af en væsentlig størrelse er 12 mio. kr. til indgåelse af servicekontrakt med Great Greenland alene i 2010. Dette giver Naalakkersuisut ro til i løbet af 2010 at beslutte en langsigtet strategi for selskabet.

I FFL2010 indgår et forslag, der pålægger fiskerierhvervet en ny afgift på henholdsvis hellefisk og torsk i det havgående fiskeri, af den tildelte kvote, der ikke er omfattet af en indhandlingspligt.

Naalakkersuisut har imidlertid valgt at trække dette forslag fra denne samling. Baggrunden er, at det nuværende forvaltningssystem fordeler den samlede fiskekvote på for mange rederier. Dette afspejles i, at tre ud af de fem rederier fik underskud i regnskabsåret 2008. En afgift i den foreslåede størrelsesorden vurderes at presse rederier, der allerede har underskud ud i konkurs. Det vurderes derfor ikke forsvarligt at indføre afgifter med flådens nuværende struktur.

Naalakkersuisut vil derfor til 3. behandlingen af FFL2010 fremsætte ændringsforslag, der annullerer de forventede merindtægter på 22 mio. kr. i 2010. I overslagsårene forventes dog en indtægt på 10 mio. kr., hvilket forudsætter, at der gennemføres en strukturtilpasning i fiskerierhvervet.

Derudover vil der som konsekvens af øgede krav til landingskontrol i forslaget til ændring af ny fiskerilov, også blive fremsat forslag til 3. behandlingen om øget brugerbetaling på Grønlands Fiskerilicenskontrol, så den øgede kontrol er neutral for Landskassen.

Ud over disse nye udgifter og manglende indtægter vil Naalakkersuisut også fremsætte forslag, der medfører en forbedring af DAU-resultatet. Naalakkersuisut foreslår, en afskaffelse af driftsreserven under hovedkonto 20.11.50. Det vil medføre en forbedring af DAU-resultatet med 20 mio. kr. årligt. Forslaget er i tråd med Finansudvalgets bemærkninger om et stærkere fokus på en samlet prioritering af udgifterne og forventningen er, at det vil medføre en reduktion i antallet af tillægsbevillinger.

Dette vil være i overensstemmelse med ønsket om, at der fremover arbejdes mere med rammestyrelse ved budgetlægningen for de enkelte ressortområder for Naalakkersuisut. Det forventes at forbedre budgetdisciplinen i Selvstyret, at der ikke er en driftsreserve, som der kan søges tillægsbevillinger fra gennem budgetåret. Finansiering af merudgifter for de enkelte ressortområder må dermed som udgangspunkt forventes finansieret gennem omrokering inden for eget område frem for anvendelse af fx driftsreserven.

Reserven til merudgifter på det kommunale område nedsættes med 9,5 mio. kr. i 2010 som følge af at affaldshandlingsplanen ikke søges gennemført, og at de øvrige merbevillinger forventes at kunne findes inden for den eksisterende ramme.

Derudover vil der også blive foreslået en forøgelse af udbyttet fra ISCO på 10 mio. kr. i 2010.

På skatte- og afgiftsområdet vil Naalakkersuisut foreslå, at indtægtsreserven for nye skatter og afgifter på hovedkonto 24.13.50 forhøjes med 60 mio. kr. årligt fra 2011. Finansudvalgets forslag til motorafgift vil indgå i de fremadrettede overvejelser på linje med de øvrige muligheder som Naalakkersuisut ser.

Endelig vil der til 3. behandlingen blive fremlagt en række ændringsforslag på anlægsområdet om en samlet udskydelse af aktiviteter og konkrete besparelser på 76,0 mio. kr. fordelt på 35,3 mio. kr. som besparelser i 2010 og 40,7 mio. kr. som udskydelse af aktiviteter med 30,7 mio. kr. til 2011 og 5,0 mio. kr. til henholdsvis 2012 og 2013. En nærmere gennemgang af fordelingen vil blive præsenteret i forbindelse med udvalgsbehandlingen op til 3. behandlingen.

Afsluttende bemærkninger

Naalakkersuisut arbejder således for, at der efter 3. behandlingen vil være balance mellem indtægter og udgifter i Finansloven, samtidig med at det søges, at borgerne opnår en øget velfærd gennem en hensigtsmæssig prioritering af midlerne.

I første omgang gælder det dog 2. behandlingen, og jeg overlader hermed forslaget til Inatsisartuts velvillige behandling.